

MODEL
WALORYZOWANY

KARTONOWE
ABC 15'98

ISSN 1428-4618

SAMOCHÓD
PANCERNY

Wz.29

STOPIEN
TRUDNOŚCI

1

2

3

WYMIARY MODELU

DŁUGOŚĆ 21 cm

SZEROKOŚĆ 8 cm

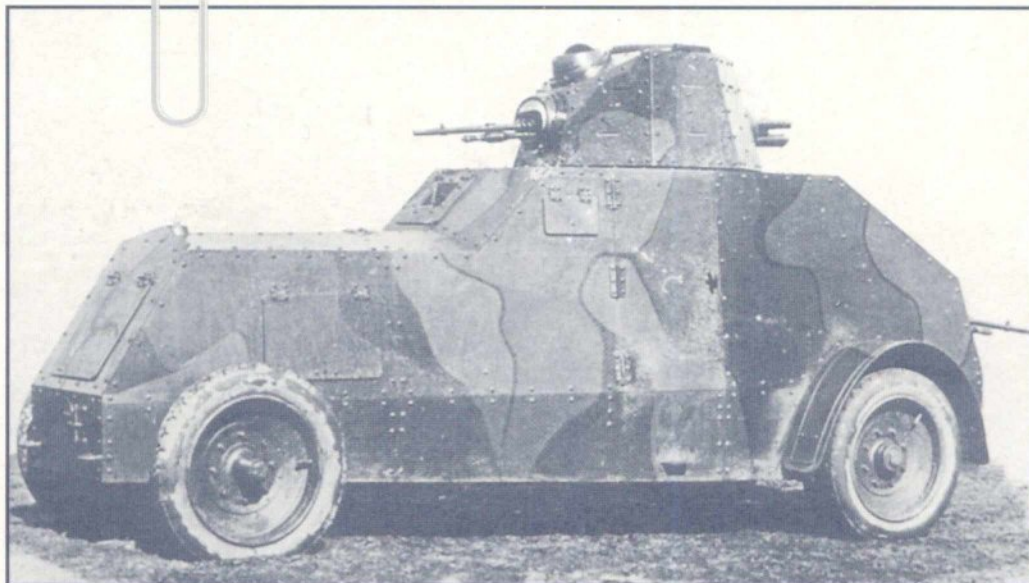
WYSOKOŚĆ 11 cm

skala 1:25

GPM

NR KAT. **146**

SERIA „C”

Polski samochód pancerny wz. 29 Ursus
Opracowanie graficzne i opis: **Eugeniusz Moczuk** - Rzeszów

Historia powstania:

W latach 1925-26 Zakłady Mechaniczne Ursus SA w Czechowicach k/Warszawy sprowadziło z Włoch 300 samochodów marki SPA 25 C (skrót SPA od włoskiego Societa Ligure Piemontese Automobili Torino), oraz podszepoły 150 samochodów, które zmontowano w fabryce i nazwano Ursus. Większość samochodów tego typu zakupiło wojsko. W latach 1928 - 32 rozpoczęto produkcję nieco przekonstruowanej wersji tego pojazdu pod nazwą Ursus A, których wyprodukowano około 900 sztuk. Był to jeden z najbardziej popularnych ciężarowych pojazdów wojskowych lat 30-tych w Polsce.

Zgodnie z założeniami podwozie samochodu ciężarowego miało być wykorzystane do budowy samochodu pancernego. W 1929 roku zbudowano pierwszy prototyp takiego pojazdu. Podwozie pancernego Ursusa różniło się od podwozia Ursusa ciężarowego skróconą ramą, wzmocnioną przednią osią i resorami, zmodernizowanym silnikiem i innymi ulepszeniami. Serię samochodów pancernych w ilości 10 lub 13 sztuk rozpoczęto produkować w listopadzie 1929 roku, która została zakończona w 1931 roku. Samochody pancerne przydzielone zostały do 2 Pułku Pancernego w Żurawicy oraz do Centrum Wyszkożenia Broni Pancernej w Warszawie. Po kolejnej reorganizacji wojska, samochody trafiły do Poznania, potem do Bydgoszczy, aby ostatecznie znaleźć się w Modlinie.

Po wybuchu II wojny światowej samochody znajdowały się przy ówczesnej granicy polsko-niemieckiej, skąd przemieszczały się na szlakach odwrotu ku granicy polsko-rumuńskiej. Samochody pancerne często uczestniczyły w potyczkach z pojazdami bojowymi i innymi siłami przeciwnika. Zniszczyły wówczas ogniem swych działek i karabinów maszynowych co najmniej 5 samochodów pancernych, 2 czołgi i pewną ilość innego sprzętu niemieckiego. 16 września 1939 roku w okolicach stacji kolejowej w Zwierzyńcu, wskutek braku paliwa, zniszczone zostały przez własne załogi ostatnie samochody pancerne wz. 29.

Samochody pancerne wz. 29 Ursus niczym szczególnym nie wyróżniały się spośród podobnych typów pojazdów innych krajów, chociaż w wielu przypadkach nawet je przewyższały. Napewno były o wiele lepsze od produkowanych od 1928 roku radzieckich samochodów pancernych BA-27, czy też produkowanych od 1932 roku japońskich samochodów pancernych "2592" Osaka. Zresztą w okresie Polski Ludowej o jakimkolwiek sprzęcie pancernym czy samochodowym armii przedwrześniowej przywykło się mówić źle lub wcale nie mówić. I właśnie samochód pancerny wz. 29 miał być koronnym przykładem niskiego poziomu technicznego Polski, braku umiejętności konstrukcyjnych i wykształcenia polskich inżynierów oraz zacofania gospodarczego. Brak napędu na przednią oś, duża wysokość i mała szerokość, ciasnota wnętrza były tego argumentami. I nic bardziej błędnego. Właśnie w latach 30-tych budowane pojazdy charakteryzowały się tym, że były tak konstruowane, czego przykładem mogłoby być wiele pojazdów, a w tym 6 osiowe samochody pancerne, np. niemiecki Sd. Kfz. 231 (6-RAD), czeski OA wz. 30, czy też radziecki BA-6.

DANE TECHNICZNE:

Masa - 4,8 t; załoga - 4 (5) osób; szybkość maks. - 40 km/h; zasięg - 380 km po drodze i 250 km w terenie; zużycie paliwa - 26-35 litrów/100 km; uzbrojenie - 1 armata 37 mm Puteaux SA 1918, 2 karabiny maszynowe 7,92 mm wz. 25; pancierz - 10-4 mm.

Wymiary: długość - 549 cm, szerokość - 185 cm, wysokość - 228 cm.

Kartonowe ABC 15/98
"Wz.29" (nr kat. 146)

ISSN 1428 - 4618

Wydawca: "GPM" Łódź, ul. Zgierska 73 tel./fax (0-42) 657-94-40
Adres korespondencyjny: 90-954 Łódź 4 skr. poczt. 13
Wszelkie prawa zastrzeżone.
Przedruk i kopiowanie jedynie za zgodą redakcji

Wskazówki dotyczące modelu:

Model nie należy do trudnych, chociaż jego wykonanie zalecał bym raczej bardziej zaawansowanemu modelarzom. Szczególnie ze względu na bardzo skomplikowaną ramę i podwozie auta, a także dużej ilości małych elementów. Również poważnym problemem może być wykonanie szczegółów wnętrza samochodu oraz silnika wraz ze wszystkimi szczegółami.

Przed przystąpieniem do sklejania modelu należy zapoznać się z instrukcją montażu, tym bardziej, że model można wykonać w kilku wersjach, w tym: wersja uproszczona bez silnika, zamkniętą kabiną, wersja pełna z silnikiem, z w pełni wyposażoną kabiną kierowcy.

Do budowy modelu należy przygotować różnorodne materiały pomocnicze, takie jak: tekturę, brystol, druty, rurki, wentyle lub bardzo elastyczne rurki.

Podczas sklejania należy pamiętać, że znaczek (+) oznacza, że daną część należy podkleić tekturą, a znaczek nożyczek, że część należy przeciąć w danym miejscu.

OPIS BUDOWY:

Podwozie:

Pracę rozpoczynamy od wycięcia cz. 1, 1a, 1b na ramę podwozia. (**UWAGA** - ramę skracamy o odcinek zaznaczony strzałką). Poprzeczkę tylną ramy cz. 2 przyklejamy do cz. 1. Wzmocnienia cz. 2a przyklejamy na krańcach ramy. Poprzeczkę środkową skleamy z cz. 3, 3a, 3b, i przyklejamy do ramy. Poprzeczkę przednią skleamy z cz. 3c, 3a, 3d, i przyklejamy do ramy. Podstawę chłodnicy, cz. 4, przyklejamy w przedniej części ramy. Według wz. A wykonujemy uchwyty liny holowniczej, którą mocujemy w ramie. (Rys. 1)

Resory tylne:

Cz. 5 skleamy jeden na drugim, dokleamy wzmocnienia cz. 5a. Uchwyty resorów skleamy z cz.: 5b, 5c, 5d, i przyklejamy do ramy. Resory przyklejamy do uchwytów. (Rys. 2)

Resory przednie:

Resory skleamy z cz. 6 i wzmocnień cz. 6a. Uchwyty resorów skleamy z cz.: 6b, 6c, 6d, i przyklejamy do ramy. Resory przyklejamy do uchwytów i do ramy. (Rys. 3)

Silnik ze sprzęgłem i skrzynia biegów:

Cz. 7 skleamy ze sobą. Do niej przyklejamy z jednej strony cz.: 7a, 7b, 7c. Według wz. B wykonujemy końcówki świec, które mocujemy do cz. 7a. (**UWAGA** - od końcówek świec możemy z drucików wykonać kabelki, które poprowadzimy do urządzenia elektrycznego). Według wz. C wykonujemy rurę chłodnicy, którą mocujemy w cz. 7c. Cz. 7d skleamy i przyklejamy do cz. 7. Cz. 7e formujemy, przyklejamy do cz. 7f, a to z kolei przyklejamy do cz. 7d. Dół silnika skleamy z cz.: 7g, 7h, 7i, przyklejamy do cz. 7f. Cz. 8 skleamy z cz. 8a, 8b i przyklejamy do cz. 7g. Koło pasowe cz. 8c przyklejamy do cz. 8. Według wz. D wykonujemy oś, na której mocujemy cz. 8d wraz z paskiem cz. 8e oraz wirnik wentylatora cz. 8f. (Rys. 4) Sprzęgło skleamy z cz.: 9, 9a, 9b. Do cz. 9 przyklejamy cz. 9c i 9c', a do cz. 9a cz. 9d i 9e. Całość przyklejamy do cz. 7a i 7e. Skrzynię biegów skleamy z cz. 9f i 9g i przyklejamy do cz. 9d. Cz. 9h przyklejamy do cz. 9g. (Rys. 5)

Tyłna oś i układ przeniesienia:

Tyłną oś wraz z mechanizmem różnicowym skleamy z cz.: 10, 10a, 10b. Cz. 10c po uformowaniu na wypukłą przyklejamy z jednej strony cz. 10a, a cz. 10d przyklejamy z drugiej strony. Oś mocujemy do resorów za pomocą uchwytów wykonanych wg wz. E oraz cz. 10e i 10f. Wał napędowy cz. 10g przyklejamy do cz. 10d i 9g. Silnik możemy przykleić do ramy. (Rys. 6)

Oś przednia:

Cz. 11 wycinamy i skleamy ze sobą. Cz. 11a, 11b skleamy ze sobą i przyklejamy u góry cz. 11. Cz. 11c i 11d po sklejeniu razem przyklejamy u dołu cz. 11. Cz. 11e skleamy w rulony i przyklejamy do cz. 11. Cz. 11f po uformowaniu przyklejamy do cz. 11e. Wg wz. F wykonujemy drążek kierowniczy, który mocujemy do cz. 11f. Cz. 11g przyklejamy do cz. 11e i 11f. Przednią oś mocujemy do przednich resorów za pomocą cz. 11g, 11h oraz uchwytów wykonanych wg wz. G. (Rys. 7)

Koła:

Cz. 12 wycinamy, formujemy, dokleamy sklejki cz. 12a i skleamy. Cz. 12b skleamy w pierścienie, a cz. 12c skleamy w pierścienie stroną zadrukowaną do wnętrza. Tak wykonane elementy łączymy w jedną całość jako oponę. Do cz. 12d przyklejamy cz. 12e oraz 12f. Cz.: 12g, 12h, 12i, przyklejamy do cz. 12e, a to do cz. 12d. Tyły kół przednich cz. 12j przyklejamy do 2 kół i przyklejamy do osi przedniej. Tyły kół tylnych skleamy z cz. 12k, 12l. Tyłne koła skleamy parami i przyklejamy do osi tylnej. (Rys. 8 i 9)

Chłodnica:

Cz. 13 wycinamy i formujemy, podklejamy cz. 13a. Do nich przyklejamy cz. 13b i 13c. Do cz. 13b przyklejamy znaczek cz. 13d. Do cz. 13c przyklejamy cz. 13e. Wlew wody do chłodnicy skleamy z cz.: 13f, 13g, 13h. Cz. 13i przyklejamy do cz. 13. Chłodnicę mocujemy do ramy przed silnikiem, wkładając rurę wz. C do cz. 13c. (Rys. 12)

Układ kierowniczy:

Do cz. 11g mocujemy wykonany wg wz. H element, do którego mocujemy cz. 14, 14a, 14b, 14c. Według wz. I wykonujemy kolumnę kierownicy, którą mocujemy w cz. 14b. (Rys. 10)

Rura wydechowa:

Cz. 15 skleamy w rulon, dokleamy cz. 15a oraz cz. 15b. Wg wz. J wykonujemy rurę, którą mocujemy do silnika cz. 7d. Rurę za pomocą cz. 15c mocujemy do ramy. (Rys. 11)

Zanim wykonamy kadłub samochodu pancernego musimy zdecydować się na wykonywaną wersję pojazdu - czy będzie ona uproszczoną, bez otwieranego wnętrza, czy też będzie miała całe rozbudowane wnętrze. **Budując model bez wnętrza należy arkusz z wręgami odbić na ksero, aby znać wymiary elementów wykonywanych z innych materiałów według wzorów.**

Wesja bez wnętrza

Kadłub:

Na początek wręgi W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7 pogrubiamy tekturą i skleamy w jedną całość. (Rys. 12) Kadłub samochodu skleamy z cz.: 30, 30a, 30b, 30c i od wnętrza pogrubiamy kawałkami brystolu, aby usztywnić kadłub. Podłogę pojazdu cz. 31 wycinamy, przyklejamy kadłub wraz z wręgami i naklejamy na ramie. (Rys. 13)

Wyposażenie kadłuba:

Luk chłodnicy skleamy z cz.: 32, 32a, 32b oraz wykonanego wg wz. AA elementu i przyklejamy do kadłuba cz. 30c. Znak CWS cz. 32c przyklejamy do cz. 30c nad lukiem. Luki boczne silnika cz. 33 i 33a przyklejamy po obu stronach cz. 30. Wlew płynu do chłodnicy skleamy z cz.: 13f, 13g, 13h i naklejamy na cz. 30b. Zawiasy drzwi bocznych cz. 33b przyklejamy do cz. 30. Klamki wykonujemy z cz. 33c, 33d i przyklejamy do drzwi. Błotniki przednie cz. 34 przyklejamy do kadłuba cz. 30. Błotniki tylne skleamy z cz. 34a i 34b i przyklejamy do kadłuba cz. 30, przy czym cz. 34a wkładamy do kadłuba od środka, a cz. 34b od zewnątrz. Wlew oleju skleamy z cz. 35 i 35a i przyklejamy do cz. 30b. Luk kierowcy przedni skleamy z cz.: 36, 36a, 36b i przyklejamy do cz. 30a. Tylny luk kierowcy skleamy analogicznie jak luk przedni z cz. 36c, 36d, 36b. Małe luki boczne i przedni skleamy z cz. 36e, 36f, 36g i przyklejamy do cz. 30 i 30a. Dolną osłonę przodu kadłuba skleamy z cz. 37 i 37a i przyklejamy do kadłuba, wyciągając na zewnątrz uchwyty zamocowane na ramie wykonane wg wz. A. Dolną osłonę tyłu kadłuba skleamy z cz. 37b i przyklejamy z tyłu kadłuba. Kadłubowe osłony wieży cz. 38 i 38a przyklejamy do cz. 30a. Stopień wejściowy cz. 38b przyklejamy pod drzwi. Skrzynki narzędziowe cz. 39 przyklejamy do cz. 37b. Podnośnik skleamy z cz.: 39a, 39b, 39c i przyklejamy do skrzynki. Lampę tylną skleamy z cz. 39e, 39f i przyklejamy do cz. 37b. Tylny hak cz. 39g przyklejamy do cz. 30a. Na te haki nawinąć możemy grubą nitkę lub cienki sznurek, imitujący linę. Lampę przednią skleamy z cz. 40, 40a oraz uchwyty wykonanego wg wz. CC. (**UWAGA** - lampę mocujemy w luku przed chłodnicą, a za cz. 32, co oznacza, że widoczna będzie tylko wtedy, gdy luk ten otworzymy). Zbiornik paliwa cz. 21 przyklejamy do ramy pod kadłubem. (Rys. 13, 14, 15)

Osprzęt:

Kilof skleamy z cz. 41, 41a i wz. DD i za pomocą cz. 41b mocujemy z boku kadłuba. Korbę wykonujemy wg wz. EE i za pomocą cz. 41b przyklejamy z boku kadłuba. Łopatę skleamy z cz. 41c i 41d oraz wz. FF i za pomocą cz. 41b i 41e mocujemy z boku do kadłuba. Łom wykonujemy wg wz. GG i za pomocą cz. 41b mocujemy z boku kadłuba. (Rys. 16, 20)

Wieża:

Cz. 42 wycinamy i formujemy, przyklejamy podstawę cz. 42a. Właz na wieżę skleamy z cz. 42b, 42c, 42d, 42e, 42f, 42g, 42h i przyklejamy do wieży. Właz można pozostawić otwarty. Oś obrotu wieży wykonujemy samodzielnie. (Rys. 17)

Uzbrojenie:

Oslonę armaty skleamy z cz. 43, 43a, 43b i przyklejamy do wieży. Lufę armaty wraz z oporopowrotnikiem skleamy z cz. 43c, 43d, 43e, 43f i przyklejamy do osłony. (Rys. 18) Osłony karabinów maszynowych skleamy z cz. 44, 44a, 44b przyklejamy na wieżę dwa i na kadłubie jeden. Wg wz. HH wykonujemy lufy 2 karabinów, przyklejamy celownik cz. 44c, uchwyt cz. 44d oraz elementy cz. 44e, 44f. Karabiny mocujemy w osłonach cz. 44b na wieży i w kadłubie. (Rys. 19) Karabinu przeciwlotniczego na wieżę nie wykonujemy.

Wersja z wnętrzami

Wnętrze kadłuba:

Wykonując model z wnętrzami na początek do ramy przyklejamy cz. 31, ale nie przyklejamy go do kadłuba. Do kadłuba pojazdu sklejanego z cz. 30 i 30a przyklejamy od wnętrza cz. 18, 18a, 18b, 18c oraz wręgę W7. Podłogę przedziału bojowego skleamy z cz. 19 i 19a. Do niego przyklejamy wentylator cz. 20 i 20a. Podstawę drugiego układu kierowniczego cz. 20b przyklejamy do cz. 19. (Rys. 21)

Drażki zmiany biegów i hamulca:

Cz. 22 przyklejamy do cz. 19 od spodu. Wg wz. K i L wykonujemy drażki, na końcu których wykonujemy z plasteliny kulki. Drażki mocujemy do cz. 22a, 22b i przyklejamy do cz. 22. Pedał hamulca i sprzęgła cz. 22c mocujemy do elementów wykonanych wg wz. M i mocujemy do cz. 20. Pedał gazu cz. 22d przyklejamy obok pedału hamulca. Wg wz. BB wykonujemy wykonujemy naciągi, które mocujemy do cz. 31. Z cienkich drucików od dźwigni biegów możemy przeprowadzić obok elementu wykonanego wg wz. BB cięgna. (Rys. 21)

Kierownice:

Kierownice skleamy z cz. 22e, dokleamy cz. 22f i mocujemy na kolumnach wz. I. Przed lukami kierowców przyklejamy tablice rozdzielcze cz. 23a. Cewkę zapłonową skleamy z cz. 24, 24a, 24b i przyklejamy w komorze silnika. Od cz. 24b odprowadzamy drucik, który mocujemy na silniku. Podobnie postępujemy ze świecami na silniku. (Rys. 21)

Fotele:

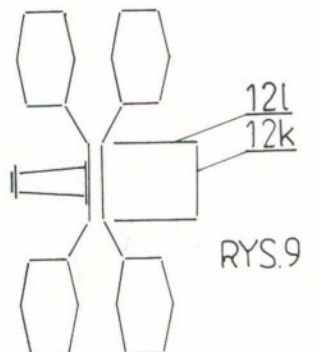
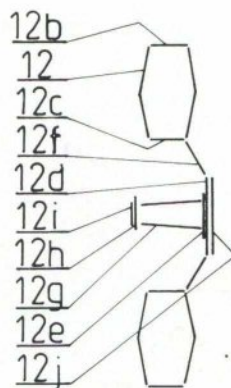
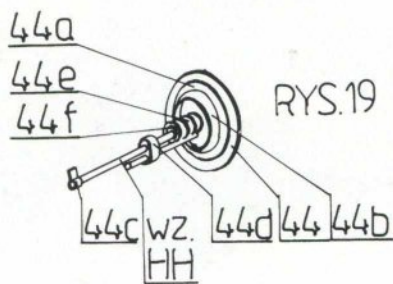
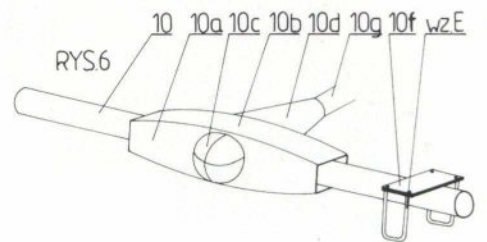
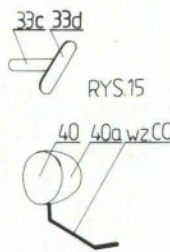
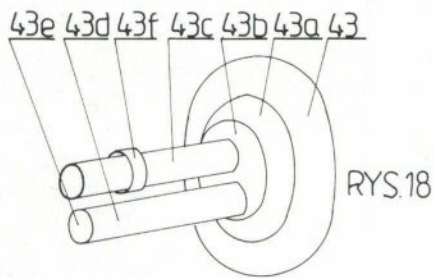
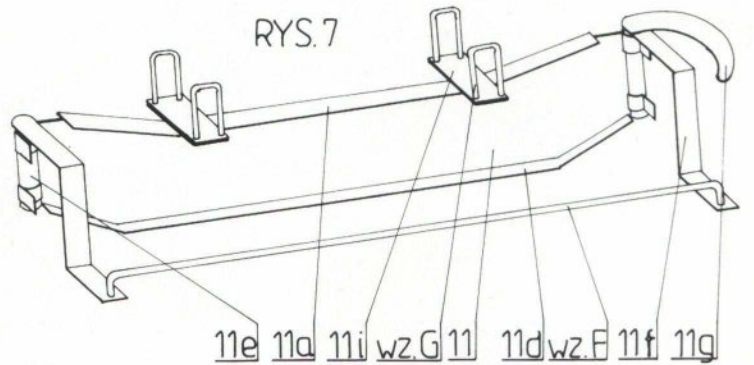
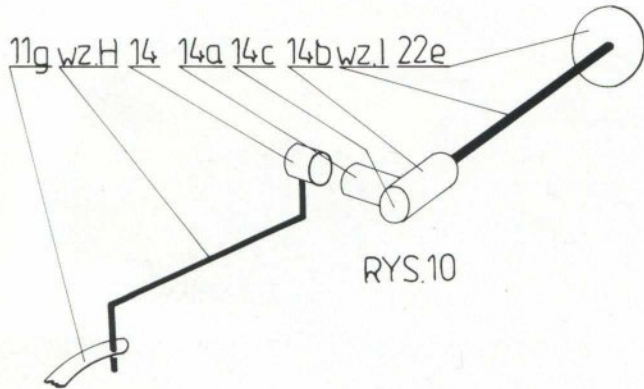
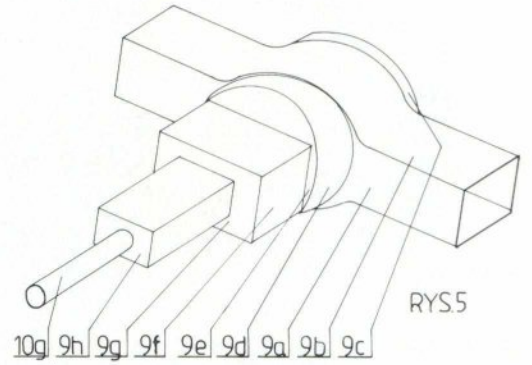
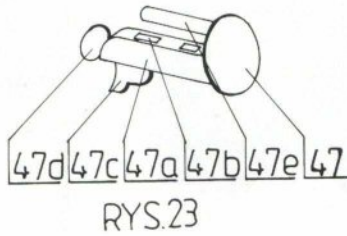
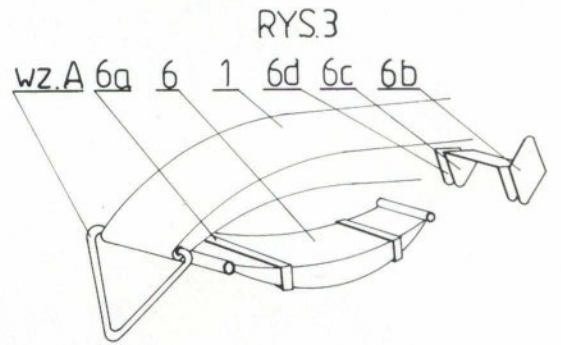
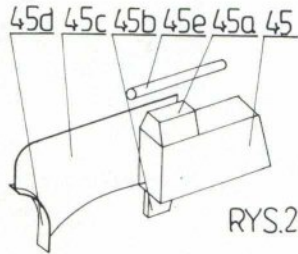
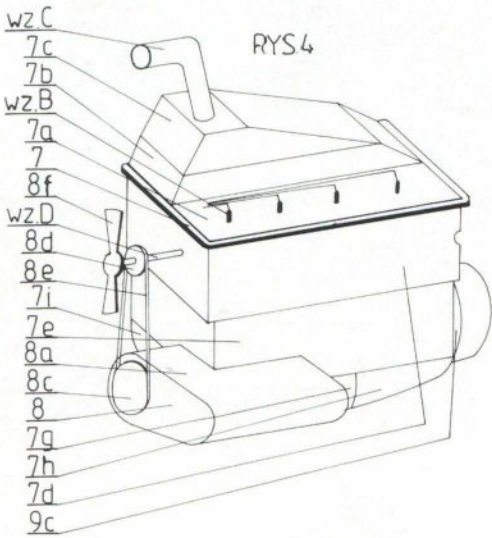
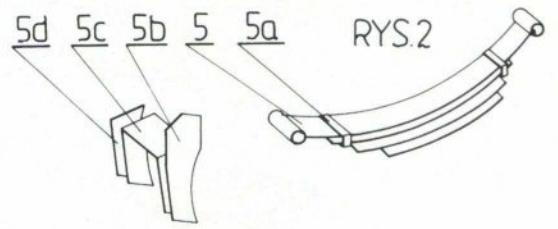
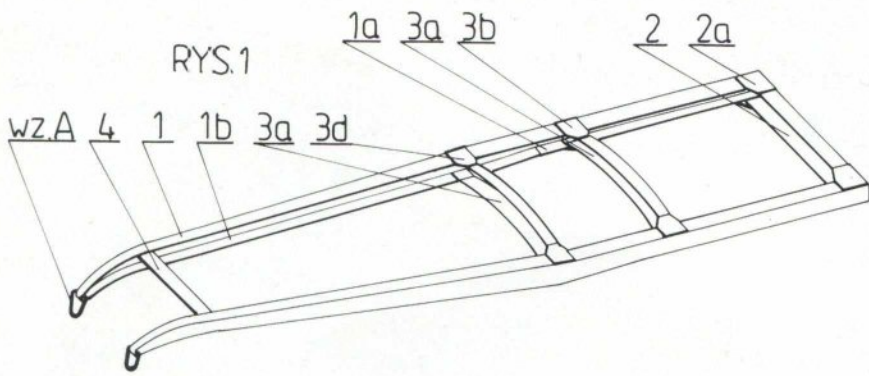
Fotele skleamy z cz. 24c, 24d, 24e, 24f, 24g i przyklejamy do podłogi cz. 19, przy czym dwa przednie fotele mają skrócone podstawy. (Rys. 21)

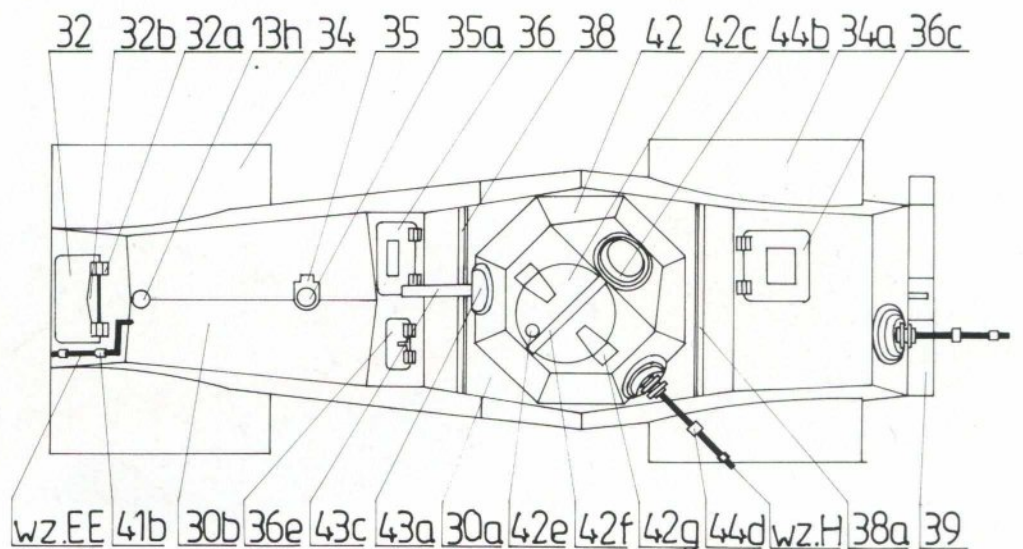
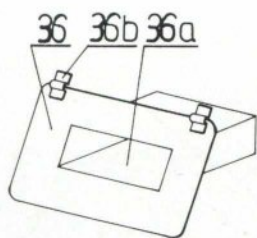
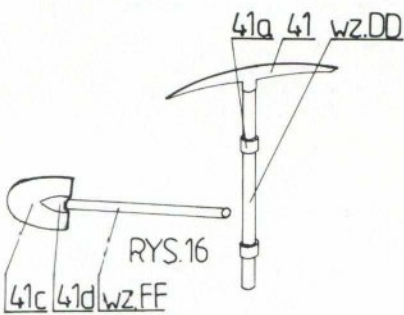
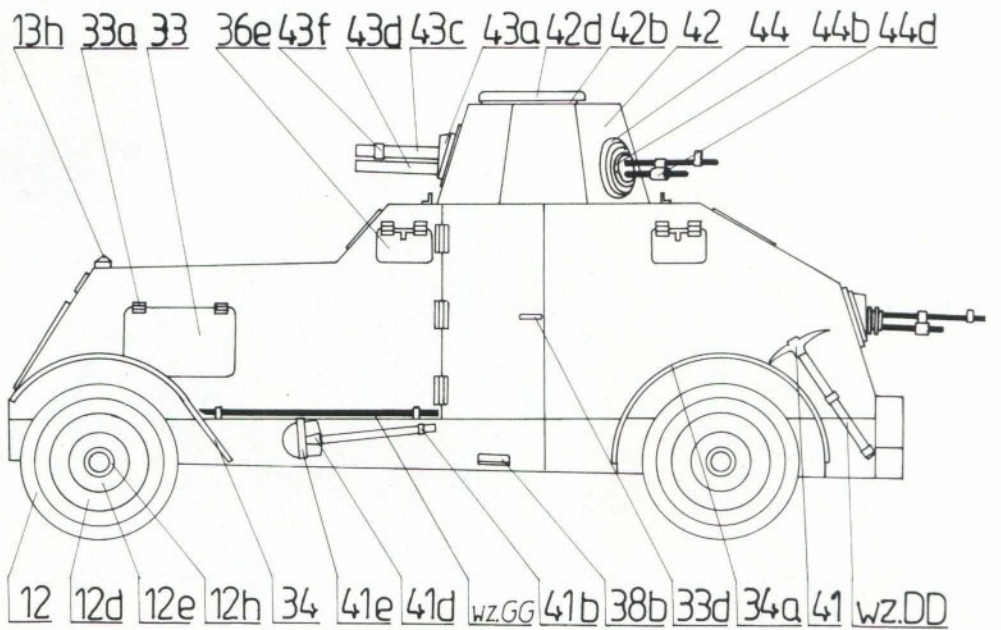
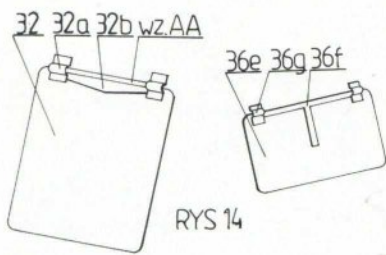
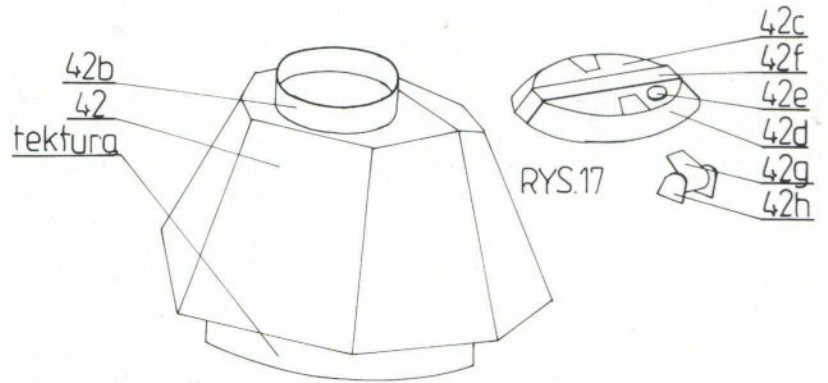
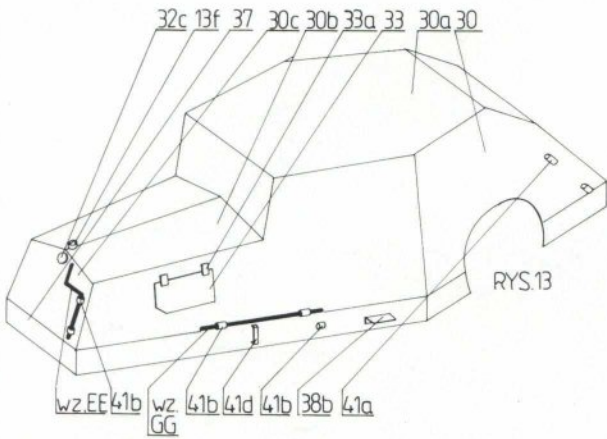
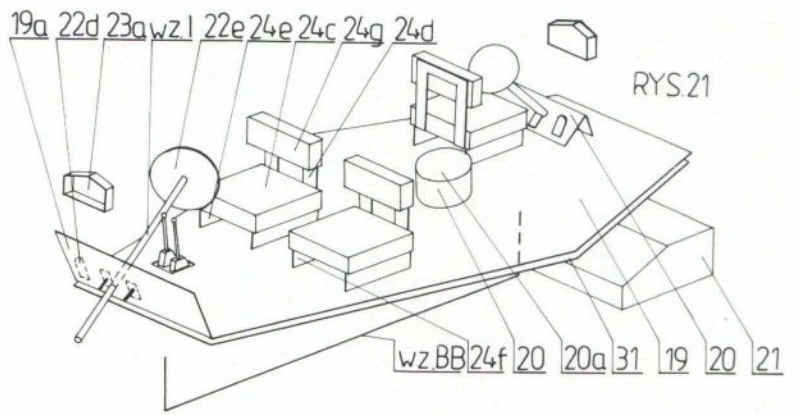
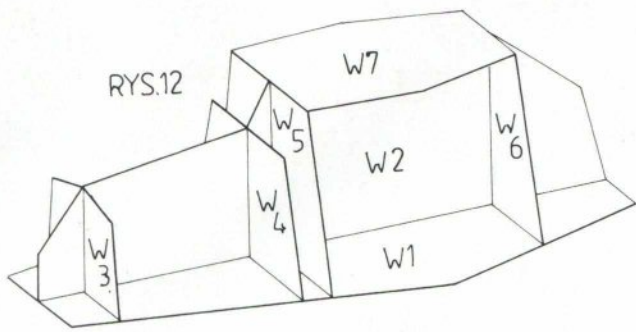
Uzbrojenie od wnętrza:

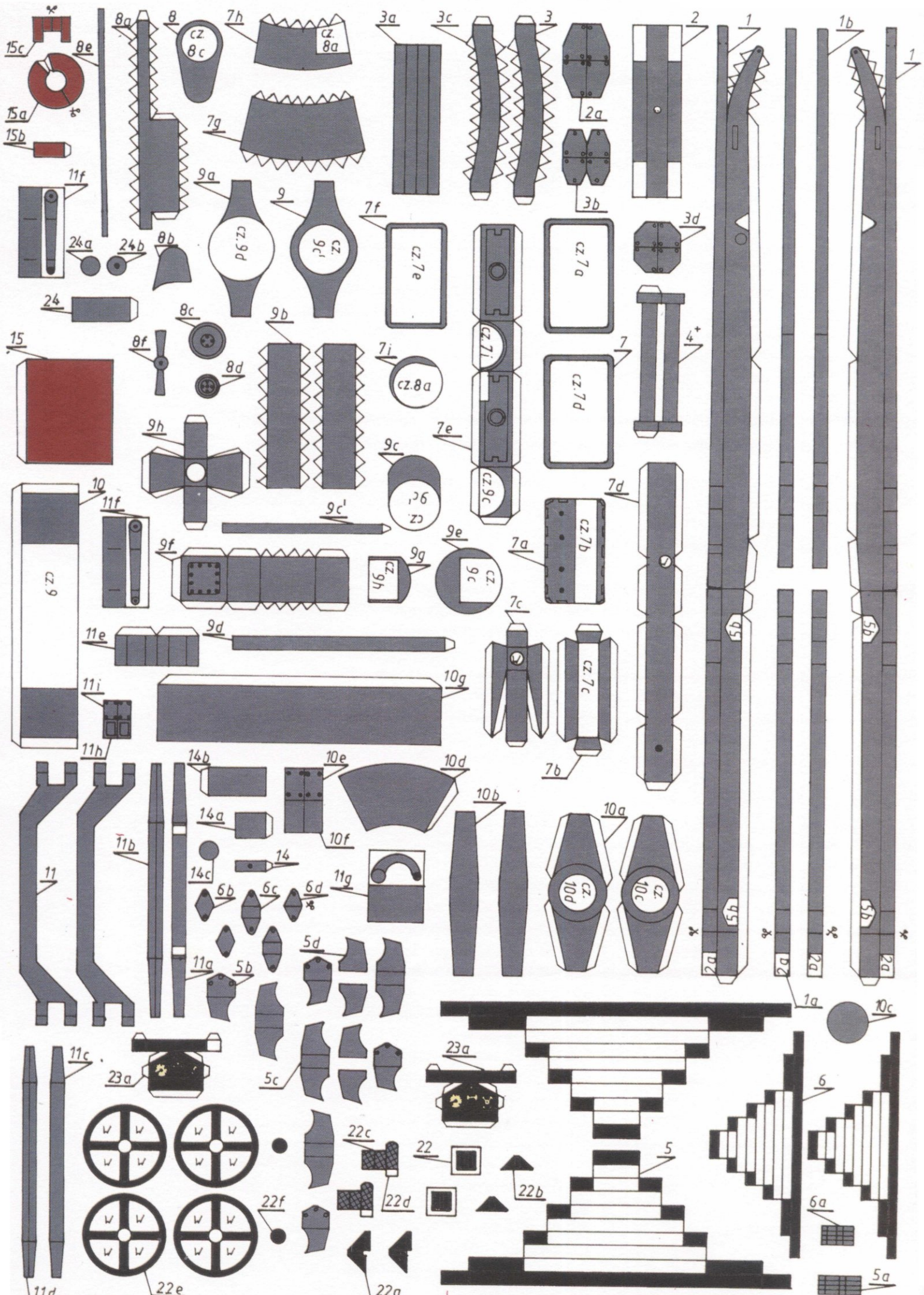
Armatę od wnętrza skleamy z cz. 45, 45a, 45b, 45c, 45d i przyklejamy w wieży. (Rys. 22) Podstawę karabinu cz. 47 przyklejamy do wieży w dwóch miejscach i w kadłubie. Karabin maszynowy od wnętrza skleamy z cz. 47a, 47b, 47c, 47d, 47e i przyklejamy w wieży i w kadłubie. (Rys. 23)

Teraz dopiero przyklejamy kadłub do ramy podwozia, a wieżę obrotową mocujemy na kadłubie.

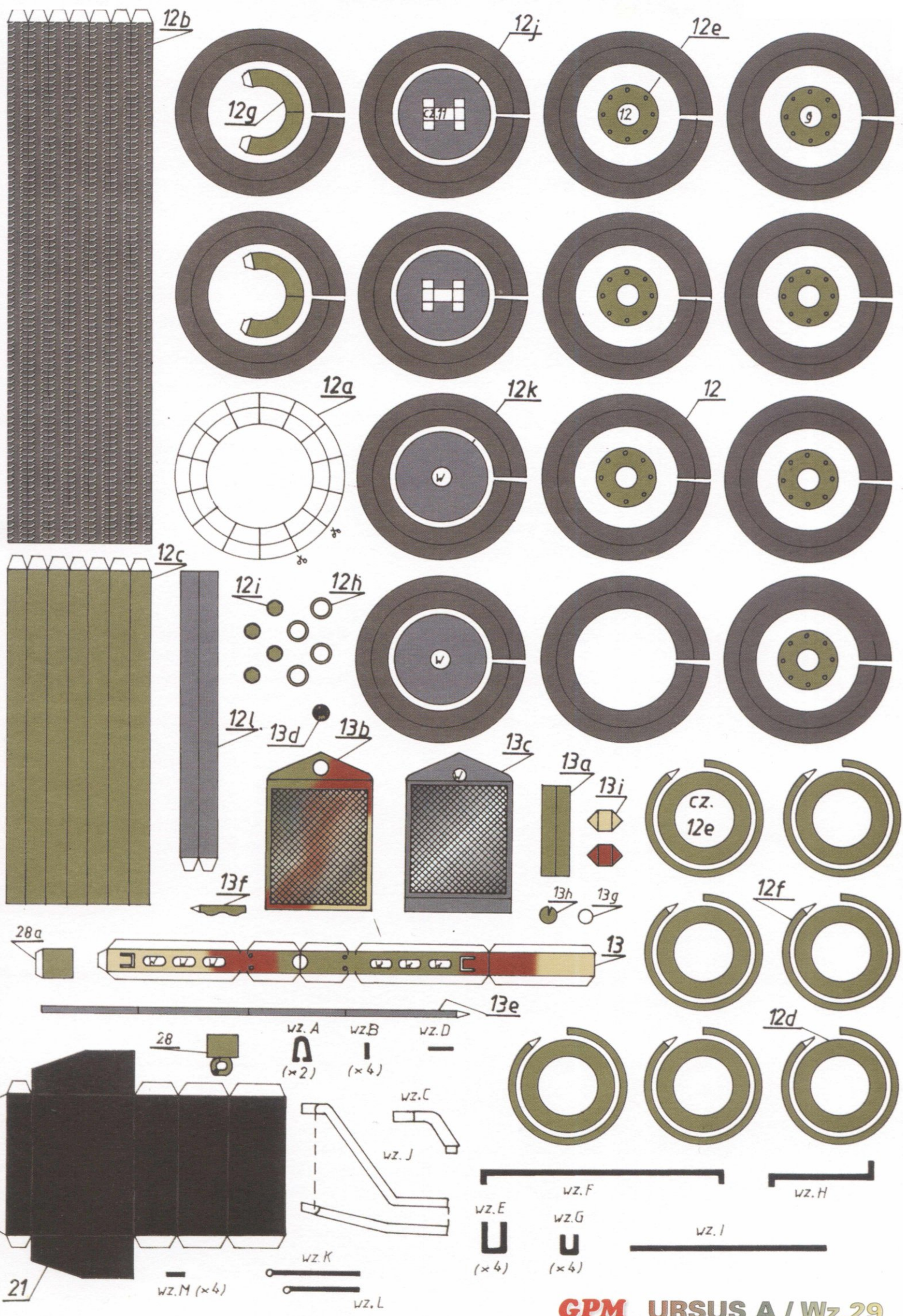
Życzmy udanej zabawy!

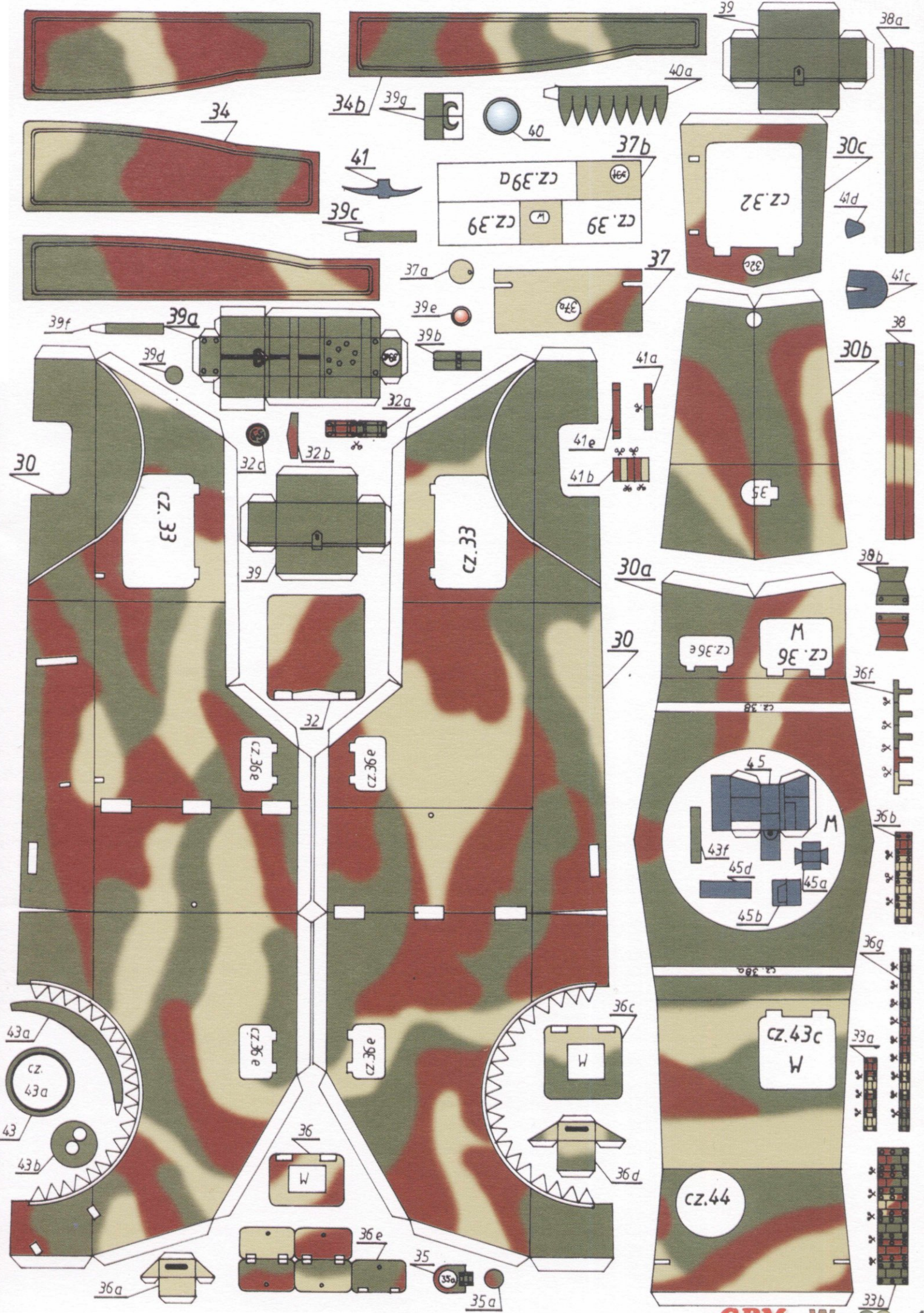

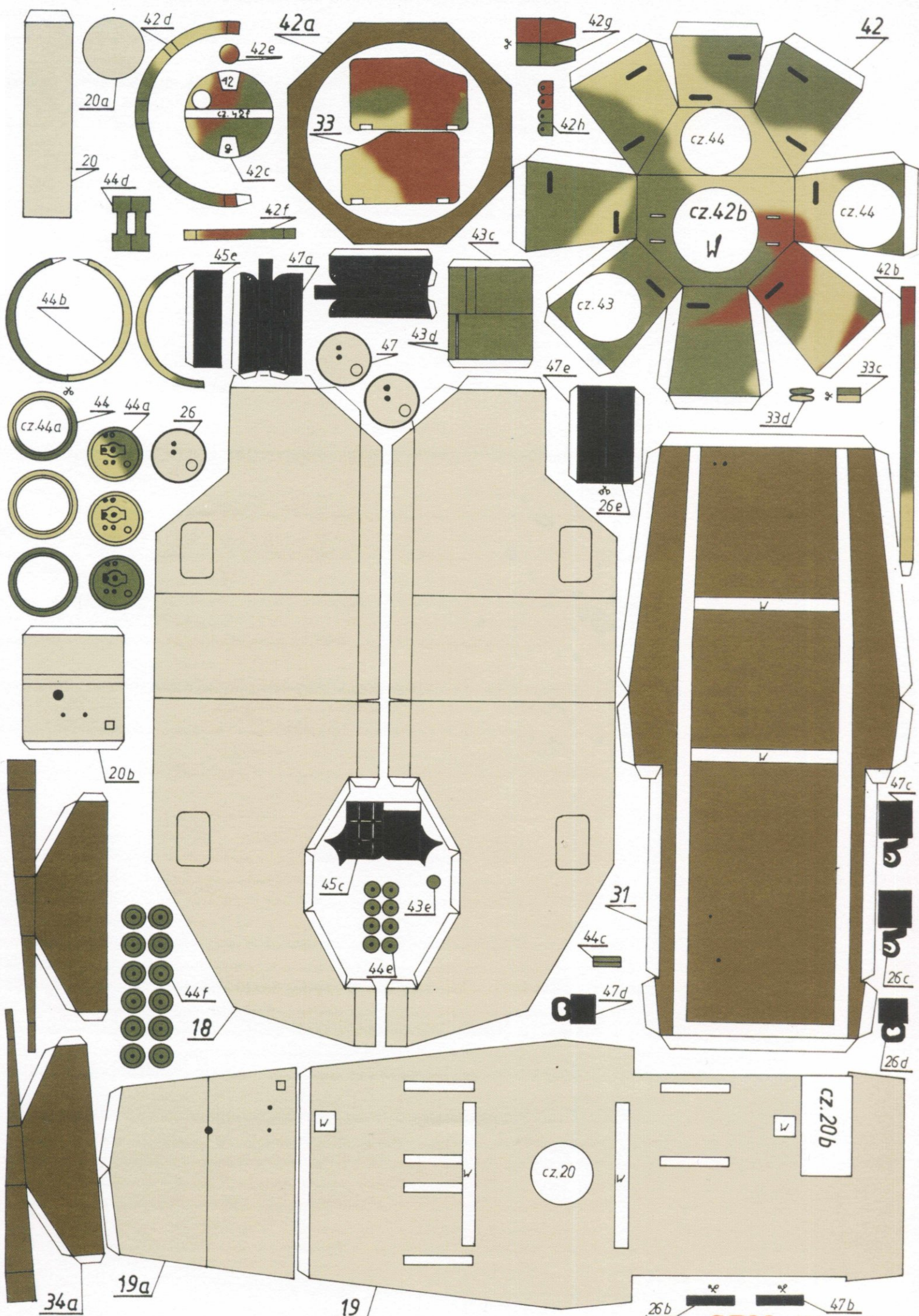

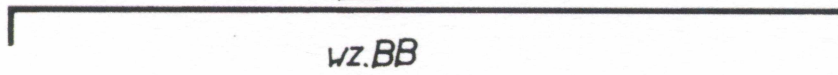
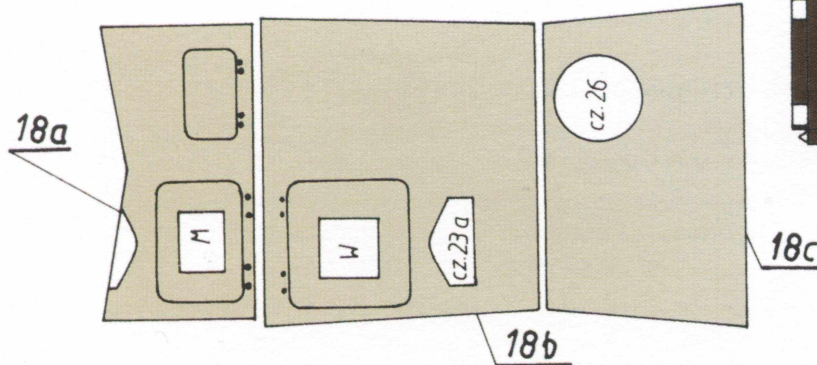
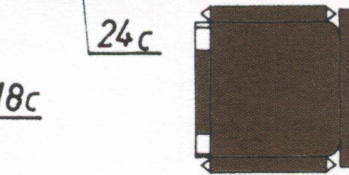
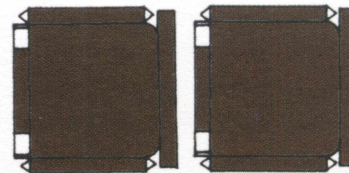
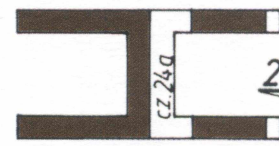
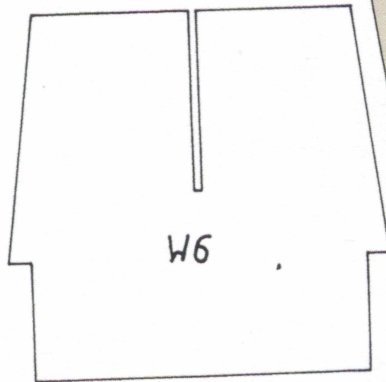
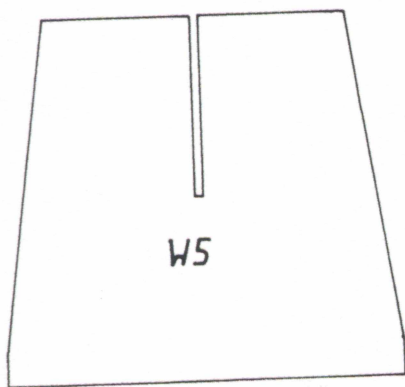
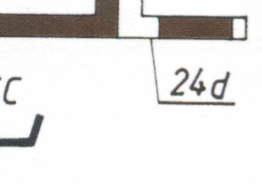
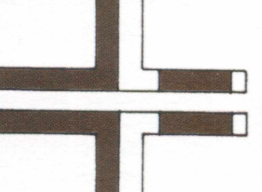
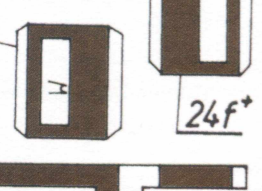
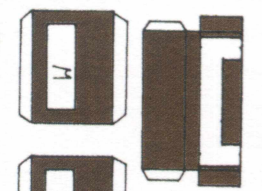
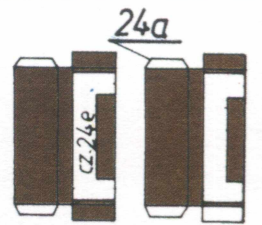
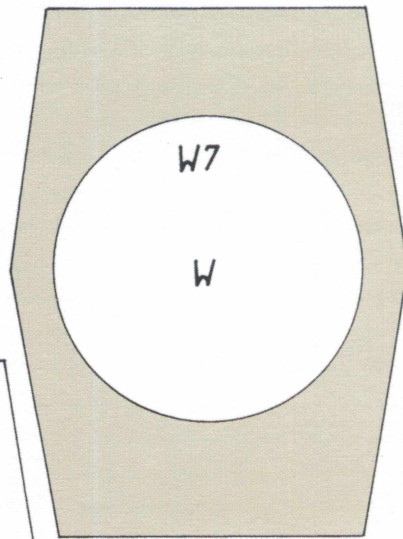
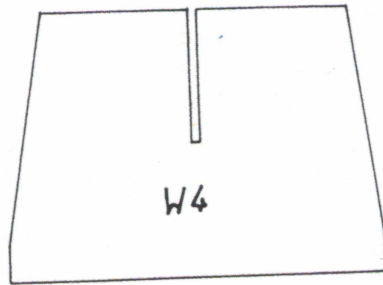
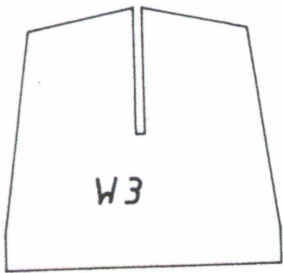
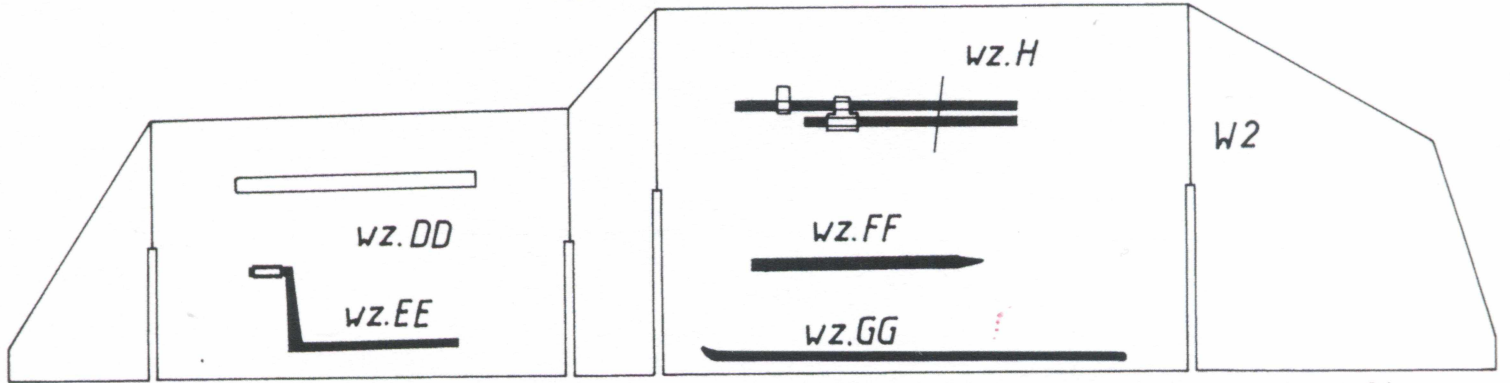
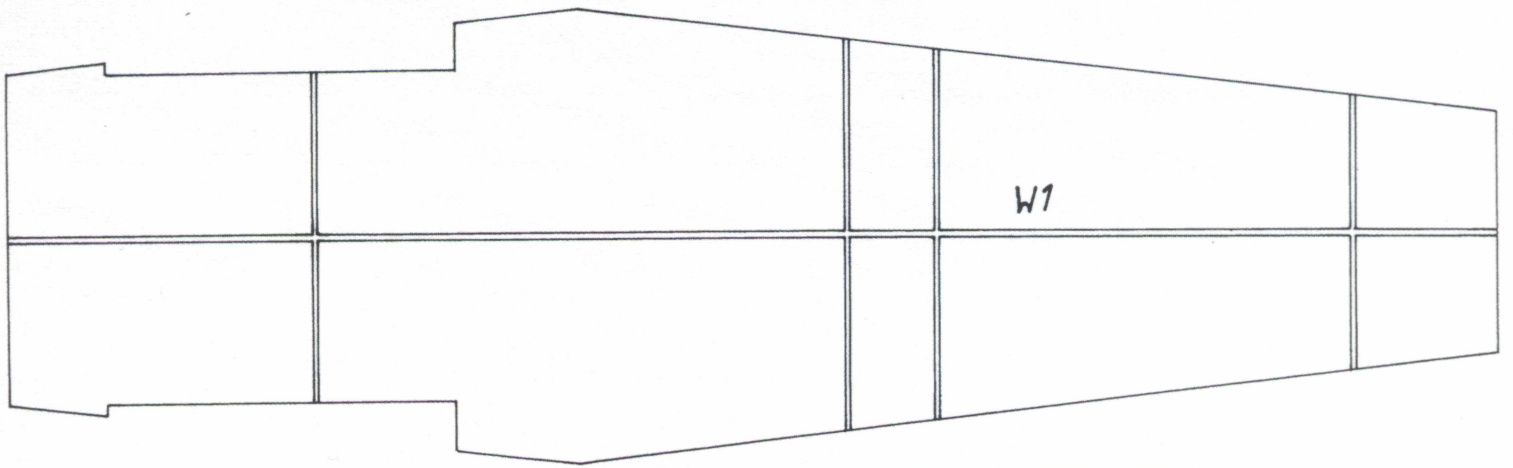

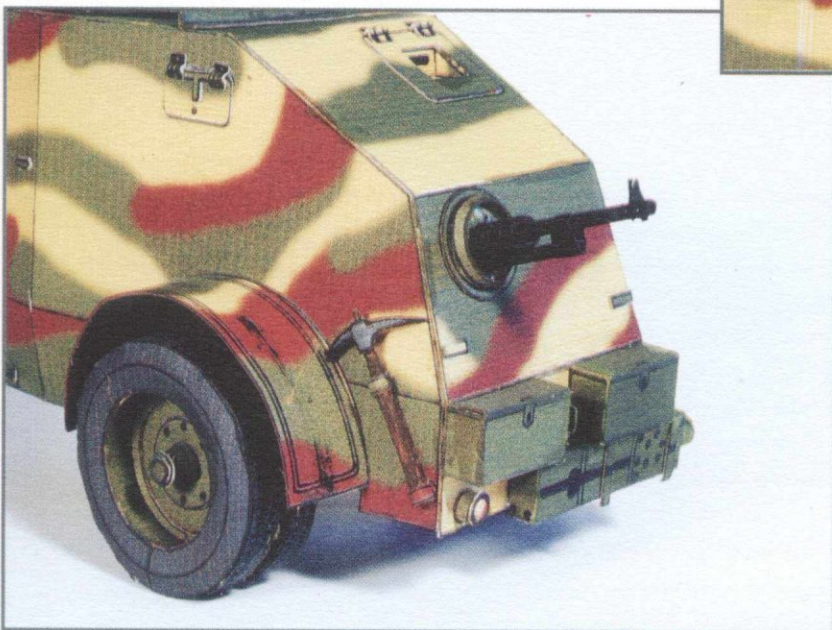
GPM URSUS A / Wz.29

Modele z serii
WRZESIEŃ '39

Ursus A

Samochód
pancerny Wz.29

7TP (dwuwieżowy)

7TP (jednowieżowy)

Czołg rozpoznawczy TKS

